

Rapport från EUWIIN 2013

Ur programmet 27-28 november:

- Fallstudie över nya uppfinningar: Lägesrapport.
Att driva på innovation och företagande ur ett ekonomiskt perspektiv.
- Immateriella rättigheters betydelse i en accelererande tillväxt.
- Kvinnors sociala och ekonomiska befogenheter i samband med forskning och innovation.
- Angels Corner – sökandet efter framgång (uppvisning av nya idéer för expertpanelen, typ Draknästet.)
- Crowd Funding som en investeringsmöjlighet.
- Euro-Afrikanskt rundabordssamtal kring innovationer och företagande utifrån Nigerias möjligheter.
- Innovationstekniker för ekonomisk tillväxt.
- Fokus på den internationella marknaden och samarbetsmöjligheter.
- Ta del av Sveriges bästa investeringslösningar.
- EUWIIN internationella prisceremoni och avslutningsmiddag.

Rapport dag för dag

ONSDAG 27 NOVEMBER

Vad betyder IPR för innovation och tillväxt?

Cecilia Fröderberg, Projektledare vid Patent- och registreringsverket, talade om vad IPR (*Intellectual Property Rights - på svenska kallat intellektuellt rättsskydd*) betyder för innovation och tillväxt. Och att tillgångar är något som vi skapar.

Hon påpekade att ett företag som inte skyddar sina intellektuella och immateriella tillgångar löper risk att förlora såväl marknadsposition som konkurrenskraft och blir även mindre intressant för investerare.

Enligt Cecilia Fröderberg utgör IPR idag en viktig del av de flesta verksamheter. Det kan exempelvis handla om avtal, upphovsrätt, varumärke, domännamn, patent mm.

Tillsammans med VINNOVA arbetar Patent- och registreringsverket med ett regeringsuppdrag om IP som strategiskt affärsverktyg:

<http://www.prv.se/en/About-us/News/News-archive/Activities-in-our-governmental-commission/>

Fröderberg presenterade tre aktuella svenska exempel där IPR är av stor betydelse:

- Treehotel <http://www.treehotel.se/>
- Solvatten <http://www.solvatten.se/>
- Spotify <https://www.spotify.com/se/>

Anförande avslutades med följande råd till innovatörerna på konferensen:

”Always protect your knowledge. That’s your revenue.”

WITEC SWEDEN – en presentation om svenska kvinnliga innovatörer.

Ingrid Thuresson, styrelseordförande i WITEC SWEDEN, och regeringens ambassadör för kvinnligt företagande inledde med en presentation av WITEC SWEDENS arbete med att fånga upp kvinnliga innovatörer inom SET (Science, Engineering and Technology).

Ann-Christin Nyberg, forskare, medlem och adjungerad till WITECs styrelse, fortsatte med att presenterade valda delar från sin forskning om kvinnors uppfinnande.

Nyberg inledde med att berätta om några tidiga observationer hon gjort när hon började intressera sig för kvinnors uppfinnande: att uppfinnare väldigt ofta förväntades vara män, att kvinnor vanligen inte förväntades uppfinna alls, och att i den mån kvinnor uppfann förväntades de uppfinna feminina saker.

Ur intervjuer med olika aktörer på innovationsarenan framträdde en bild av uppfinnaren där tre dimensioner var särskilt framträdande.

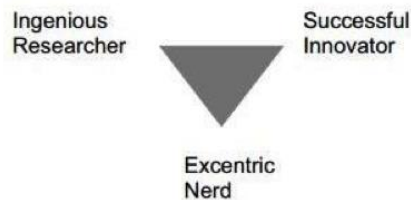

Figure 1: A Masculine Image of 'the Inventor'

En dimension handlar om uppfinnaren som den geniale forskaren av nobelpristagarkaliber, någon som för det mesta en man. Det finns några få undantag, som exempelvis Marie Curie.

En annan dimension handlar om uppfinnaren som den framgångsrike innovatören och grundaren av något större industriföretag, även detta vanligen en man.

Slutligen har vi den excentriske nörden, den galne uppfinnar-Jocken som sitter i sin källare och hittar på saker som ingen annan riktigt förstår.

Tre olika bilder av vem uppfinnaren är, bilder med en tydlig maskulin prägel.

Ur intervjuerna med innovatörer som är kvinnor framgick att de ofta hade problem med att identifiera sig som uppfinnare just på grund av att de upplevde dessa bilder av uppfinnaren som så starka.

Bilden av uppfinnaren som en man är enligt Nyberg inte ny, tvärt om är det en bild som funnits med länge i vår kultur. Den berömda upplysnings-filosofen Voltaire uttryckte det på följande sätt:

"There have been very learned women as there have been women warriors, but there have never been women inventors."

Enligt Nyberg var Voltaire inte så upplyst som han trodde i denna fråga.

Samtida med Voltaire var exempelvis Eva Ekeblad de la Gardie. Vid 16 års ålder gifte hon sig med greve Claes Ekeblad. Greven reste mycket och sällan var hemma. Eva kom därför att bli den som under långa tider svarade för godsets skötsel. Hon var driftig och uppfinningsrik.

Vid 24 års ålder lämnade hon till Vetenskapsakademien in prov och beskrivning på framställning av en mängd olika produkter baserade på den då nya grödan potatis, däribland brännvin. Potatisen ersatte säd, som vid den tiden bättre behövdes till livsmedel. Som en följd av dessa uppfinningar valdes hon som första och länge enda kvinna in i Vetenskapsakademien.

Enligt Nyberg handlade tidigare forskning om uppfinnare sällan om kvinnor, liksom tidigare forskning om kvinnor sällan handlade om uppfinnare. Befintlig forskning om kvinnor som uppfinnare visade sig vara mycket begränsad och baserades ofta på uppgifter hämtade från patentregister. Ingen motsvarande studie hade gjorts i Sverige. Det var bakgrunden till att Nyberg kom att göra en studie av Svenska kvinnors patenterade uppfinnande 1885 – 1998.

	Patents by women		
	Total number	Average annual number	Percentage relative to patents by men
1991 – 1998	716	90	4.3
1885 – 1929	206	5	3.7

Table 11 Comparisons between the studied periods of the total number of patents by women, the average annual number of patents by women and the percentage of patents by women relative to patents by men

Denna studie visade att antalet patent av kvinnor per år har ökat kraftigt vid en jämförelse mellan perioden 1885 – 1929 och 1991 – 1998.

Ser vi däremot till andelen patent av kvinnor så är skillnaden mellan de två perioderna mycket liten och andelen relativt män fortsatt mycket låg, under fem procent.

Perioden 1885 – 1929 kännetecknas av att kvinnors uppfinnande vanligen var något de gjorde enskilt, vanligen ensamma, utanför industriella sammanhang. Kvinnors uppfinningar utgjorde ofta lösningar på problem av personlig eller hushållskaraktär.

Perioden 1991 – 1998 kännetecknas av att det mesta av kvinnors uppfinnande nu var något de gjorde i könsblandade grupper i industriella sammanhang. Kvinnors uppfinningar utgjorde därmed ofta lösningar på konventionella industriella problem.

Förändringen mellan de två perioderna speglar enligt Nyberg att kvinnor numera i ökad utsträckning är verksamma inom industrin. Att andelen patent av kvinnor fortfarande är mycket låg ger anledning att anta att det kan finnas utrymme att förbättra kvinnors villkor som uppfinnare.

Lika villkor för uppfinnare oavsett kön skulle enligt Nyberg kunna innebära ett bättre tillvaratagande av talanger, lösningar på ett bredare spektrum av problem i samhället, nya affärsmöjligheter och en demokratisering av formandet av teknik och samhälle.

Nyberg avslutade med att påminna konferensdeltagarna om att den gröna ringknappen på våra mobiltelefoner som nu används av människor i hela världen faktiskt uppfanns av en svensk kvinna vid namn Laila Ohlgren.

Onsdagens program avslutades med en interaktiv session som kallades "Angels Corner", där uppfinnare och innovatörer gavs möjlighet att presentera sina produkter för en expertpanel och få feedback. Upplägget påminde lite om Dragons Den, men med lite vänligare tilltal.

"Ett äpple om dagen håller doktorn borta". En innovatör presenterar sina ergonomiska hjälpmedel för bättre arbetsställningar.

TORSDAG 28 NOVEMBER

Innovationsteknik för ekonomisk tillväxt.

Kaj Mickos, professor emeritus i innovationsteknik, höll ett föredrag på temat innovationsteknik för ekonomisk tillväxt.

Vi ställs hela tiden inför att göra val, och det allt oftare nu. Kreativitet är inte bara för konstnärer, det är något för oss alla.

Vi ska inte leta efter bra idéer. Vi ska leta efter bra problem. Trots att dramatisk förändring äger rum i samhället förblir innovationspolitiken oförändrad vilket enligt Mickos är ett problem.

Vi måste lära oss att göra saker på andra sätt idag.

Mickos ser innovation som en förvånande nyhet som har nått marknaden. Och att tjänsteinnovationer är mycket betydelsefulla. Vidare menar han att innovation inte är någon linjär process, utan att man faktiskt gör allt på samma gång.

Därför behövs det ett produktionssystem för innovationer.

Mikos berättade om ett experiment han genomfört där innovationsprocessen snabbats upp genom att sammanföra relevanta aktörer till koncentrerat arbete under 78 timmar.

- Det är alltid människor som gör förändring. Innovationsprocessen är på många sätt en kommunikationsprocess. Människor går in och ut ur innovationsprocessen. Därför behövs en mix av personer med olika erfarenheter.

För att innovationsmaskineriet ska fungera behövs även energi i form av pengar, finansiering.

Mickos avslutade med att sammanfatta de fem saker som han menar behövs för innovation:

- **Filosofi** – Hur vi ska tänka om innovation.
Innovation är ingen enmansshow, innovation är något vi gör tillsammans. Vi behöver olika typer av människor. Introverta personer är väldigt användbara i innovationsprocesser.
- **Metod** – Hur vi ska göra innovation.
Innovation handlar inte om att plocka vinnare, det handlar om att skapa vinnare.
- **Organisation** – Hur vi ska organisera arbetet.
Det behövs en organisation för att utföra metoden, genomföra innovation.
- **Presentation** – Hur vi ska presentera vad vi gör.
- **Finansiering** – Hur vi ska finansiera innovationsverksamheten.

Därefter följde en session med fokus på den internationella marknaden och samverkansmöjligheter.

En av talarna vid sessionen var Luna Shamsuddoha, chairman för DOHATEC <http://www.dohatec.com/home.htm>, i Bangladesh. Hon delade med sig av sina erfarenheter av att vara kvinna och entreprenör från Bangladesh. Idag driver hon ett teknikföretag som gör affärer internationellt.

Luna Shamsuddoha berättade att det är svårt för kvinnor att driva företag i Bangladesh, eftersom bankerna inte vill ge lån till kvinnor.

Kvinnor kan ha svårt att få ihop kapital på andra sätt också, då barn ärver olika beroende på kön. Ett manligt barn ärver dubbelt så mycket som ett kvinnligt.

Därför ser Shamsuddoha finansieringen som den största utmaningen.

För henne är kunnig personal företagets styrka och största tillgång. Och hon rådde innovatörerna på konferensen att våga tänka stort eftersom det trots många hinder finns stora möjligheter.

Torsdagens program avslutades med att uppfinnarna och innovatörerna åter igen fick möjlighet att presentera sina produkter på scen, denna gång för affärsrådgivare från Connect Sweden.

Ett innovativt instrument var en av produkterna som presenterades under torsdagens möte med affärsrådgivarna från Connect Sweden.

Årets pristagare Solgun Drevik tilldelades priset "Runner Up-Capacity Building" för sina utvecklingsinsatser av kvinnliga hygienprodukter över hela världen samt för sitt företag i3 Innovative AB potential.

Genom sin fingertoppskänsla för konsumentinsikter och behov, har hon idag över 70 globalt sökta patent inom hygienbranschen.

Många år av innovationsarbete har gett henne en unik förståelse för vad som får människor att triggas och hur man lockar fram det bästa ur dem. Tillsammans med Erik Schipper startade hon 2012 företaget i3 Innovative AB där hon utvecklat "i3 Innovation Accelerator" en interaktiv metod för företag att arbeta med förnyelse och därigenom ökad tillväxt.

EUWIIN 2013 bjöd på många spännande möten, även runt matbordet under Awards Evening Dinner Ceremony.

Sammanfattning

För att få fram hur stödet till kvinnliga innovatörer fungerar i Europa har frågor kring innovationsprocessen och ländernas respektive innovationsstöd skickats till England, Finland och Island. Tyvärr har ännu inga svar inkommit från England och Finland, varför vi enbart kan rapportera svaren från Island:

1. Islands stöd för kvinnliga innovatörer kan vara i form av kurser, t ex för att göra affärsplaner eller hur man söker stöd i form av lån eller bidrag.
2. Processen från idé till marknad är:
 - Råd från någon i KVENN t.ex. till att börja med
 - Kurs för att göra en affärsplan
 - Ansökan om stöd för att ansöka om IPR (Immateriella rättigheter)
 - Uppsöka Fab Lab och göra en prototyp
 - Registrera ett företag
 - Ansökan om ekonomiskt stöd eller försöka få investerare ombord
 - Slutligen är det dags att försöka få ut produkten på marknaden med hjälp av sociala medier och mässor. Island är inte särskilt bra på licensiering.
3. Elinora Inga Sigurdardottir (som deltog på EUWIIN 2013) producerar ett TV-program på www.inntv.is heter Frumkvöðlar där hon pratar med innovatörer om deras produkt. Detta är, enligt henne, ett mycket bra sätt att få uppmärksamhet när någon har en ny produkt.

Eftersom isländarna bor på en ö mitt i Atlanten med bara 320 000 invånare måste de tänka globalt. Därför använder de sig av mässor en hel del för att komma till andra marknader och använder också hemsidor och andra sociala medier. Island är ett mycket bra land att testa av marknaden på eftersom det är ett litet land och man får svar vad gäller sin produkt mycket snabbt om den fungerar eller inte.

Ingrid Thuresson
Ordförande WITEC SWEDEN